

Výkon trestu odnětí svobody a problematika resocializace a reintegrace

Kriminalita a sociální práce s pachateli SPR508,
Mgr. Petra Horová, PhD.
23.2.2018

Úkol

- *Úkol:* Na základě Maslowovy pyramidy potřeb (ve studijních materiálech) vypracujte přehled potřeb osob ve výkonu trestu odnětí svobody (můžete vybrat typ věznice podle § 39a zák. č. 140/1961 Sb.) a způsobů jejich naplňování s akcentem na hromadné vs. individuální naplňování potřeb, respektive na potřeby, které se naplňovat nedaří.

(vlastní úvaha)

Výkon trestu odnětí svobody

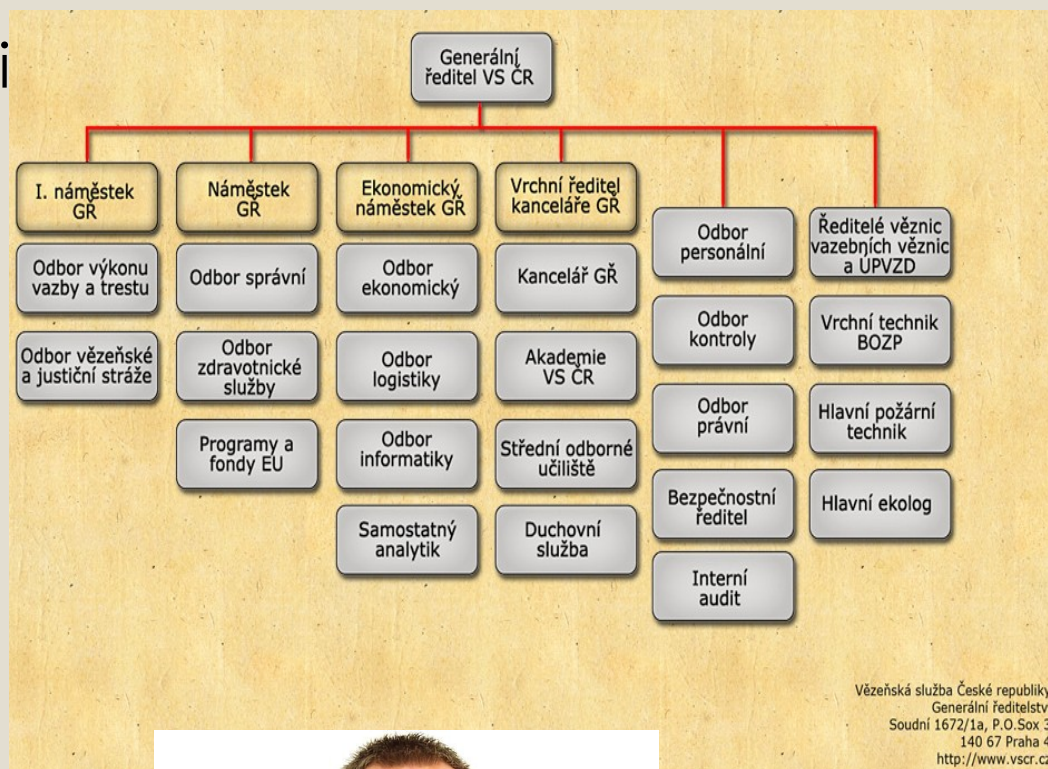
1. Organizační struktura vězeňské služby
2. Právní úprava
  - a) výkonu vazby
  - b) výkonu trestu odnětí svobody
3. Negativní jevy ve vězení
4. Výchovná funkce trestu odnětí svobody

Organizační struktura vězeňské služby

- Ministerstvo spravedlnosti
  - Justice.cz
  - ministr spravedlnosti:
JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

- Vscr.cz
- Generální ředitel:
brig. gen. Mgr. Petr DOHNAL

Organizační struktura vězeňské služby

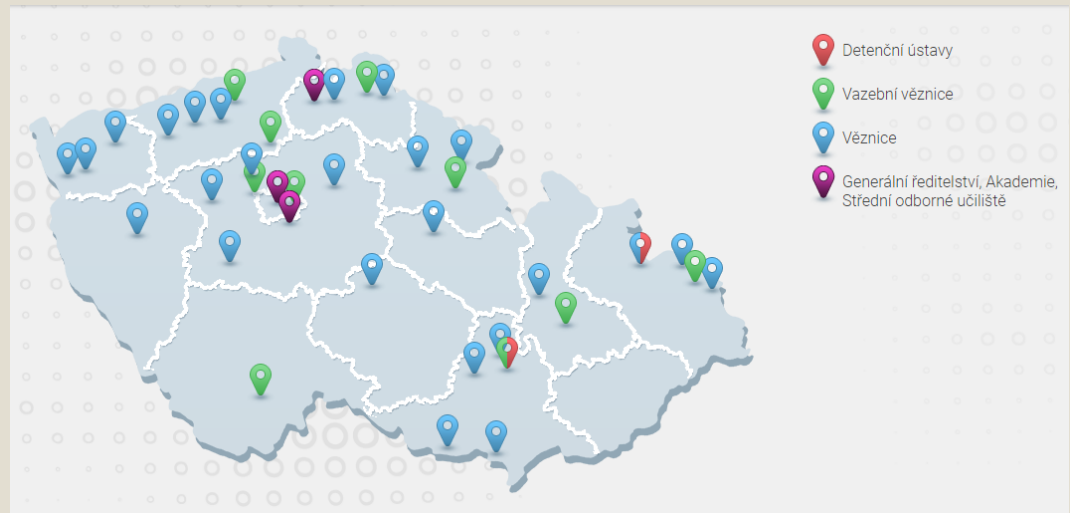
- Vězeňská služba se člení z hlediska obsahu úkolů:
  - a) Vězeňská stráž
  - b) Justiční stráž
  - c) Správní služba
- Základní články organizace VSČR:
  - a) Generální ředitelství
  - b) Vazební věznice
  - c) Věznice
  - d) Akademie vězeňské služby ve Stráži pod Ralskem (dříve Institut vzdělávání VSČR)

Věznice - dělení

- **Vazební věznice** – účel: zabránit ve vymezených případech obviněnému v předpokládaném maření trestního stíhání nebo pokračování v trestné činnosti
- **Věznice** – výkon trestu odnětí svobody
- **Detenční ústavy** - zabezpečovací detence (81)
  - je druh ochranného opatření, které se vykonává ve zvláštních ústavech, kde jsou realizovány různé psychologické, léčebné, pedagogické a další programy pro zde umístěné osoby, jež jsou nebezpečné společnosti. Tyto ústavy jsou střeženy vězeňskou službou. Zabezpečovací detence není časově omezena, trvá tak dlouho, dokud to vyžaduje ochrana společnosti.
  - je určeno pro osoby s vysokou mírou nebezpečnosti pro společnost, kdy jejich duševní stav trvale i dočasně způsobuje, že se závažné trestné činnosti dopouštějí.

Význam vězeňského personálu
– počet, struktura, vzdělání,
kvalifikace, postoje atd.

Výkon vazby

- 293/1993 Sb. - Zákon o výkonu vazby
- 109/1994 Sb. - Řád výkonu vazby
- Do vazby je možné uvalit pouze ze zákonem stanovených důvodů
- Princip presumce nevinny zdůrazňuje požadavek na humánní výkon vazby
- Pouze na základě písemného příkazu soudu – rozhodnutí o vzetí do vazby
- Při umísťování je třeba dbát na kritéria umísťování

Výkon trestu odnětí svobody (VTOS)

- [169/1999 Sb. - Zákon o výkonu trestu odnětí svobody](#)
- [345/1999 Sb. - Řád výkonu trestu odnětí svobody](#)
- Základní principy zacházení s vězněnými osobami
Listina základních práv a svobod

Diferenciace

- Vnější diferenciace = soudní, trestněprávní kvalifikace (s dohledem, s dozorem, s ostrahou, se zvýšenou ostrahou) – aktuálně změněna:
  - každý vězeň vězněn v takových bezpečnostních podmínkách, které odpovídají aktuálnímu stupni rizika (Evropská vězeňská pravidla)
  - Rozhodování se přesouvá od soudů na Vězeňskou službu ČR
  - Metoda hodnocení rizik a potřeb (Risk/Needs Assessment)
- Vnitřní diferenciace – na základě odborného diagnostikování (podle chování a rizik) klasifikace

Proces výkonu trestu odnětí svobody

- Přijetí do VTOS pouze na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu
- Příjímací oddělení – umísťování podle programů, blízkosti trvalého bydliště, typu věznice aj.
- Nástupní oddělení – vypracování komplexní zprávy o odsouzeném (psycholog, sociální pracovník) sestaven program zacházení
- Výkon trestu - zacházení s vězněnými:
  - Pracovní aktivity
  - Vzdělávací aktivity
  - Speciální výchovné aktivity
  - Zájmové aktivity
- Výstupní oddělení

Specifické skupiny odsouzených

Celkem 22 191 vězňených (vazba 1 740)

- **Mladiství – (88)**
- **Ženy (1 619) a matky nezletilých dětí – Světlá nad Sázavou** <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10322816274-televizni-akademie/211563237870001/>
- **Trvale pracovně nezařaditelní (důchodci, lidé se zdravotním postižením)**
- **Odsouzení s poruchami duševními a poruchami chování Výkon doživotního trestu (48)**
- **Cizinci (1 797)**

Negativní jevy ve vězení

- Anomální chování
- Prisonizace -
  1. Institucionalizace
  2. Ideologizace
- ▣ „Druhý život“ vězňů
  - Kupčení
  - Organizování hazardních her
  - Hierarchie
- ▣ Agrese
- ▣ Sebevražedné jednání a automutilace
- ▣ Hladovky
- ▣ Náhradní sexuální uspokojování (Nedbálková – Spoutaná rozkoš)
- ▣ Problematika drog
- ▣ Vzpoury a hromadné nekázně (2:00 – 3:00
<https://www.youtube.com/watch?v=Y55I2WHNU4s>)

Video VSČR: <https://www.youtube.com/watch?v=pQAMKbfrhxM>

Resocializace a integrace

- Socializace
- Resocializace – „složité proces nápravy a změny neuspokojivé socializace, též korektivní socializace či penitenciární resocializace.“ (Sochůrek 2007)
  - Předpokládá socializaci
  - Resocializační programy
- Reintegrace = začlenění jedince do společnosti = obnovení sociálních aktivit a vztahů, plnění role občana

Literatura a zdroje

Publikace:

1. ČERNÍKOVÁ, Vratislava. Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 244 s. ISBN 9788073801380. DAY, Peter. Social work and social control. New York: Taylor & Francis, 1981.
2. www.vscr.cz

Úkol na příště:

- *Úkol:* : Sepište na papír s jakými předpoklady, předsudky, očekáváními do vězení vstupujete? Př. „Očekávám, že vězení bude...(takové a makové)“
- Sepište reflexi z exkurze a konfrontujte v ní svá původní očekávání se zkušeností z exkurze.

DĚKUJI ZA POZORNOST A PŘEJI
HEZKÝ DEN